

ILLUSTRATION: ANNA HEBERG

Caroline Richmond – BMJs enfant terrible

En av de populäraste sektionerna i BMJ är – något oväntat – minnesorden över avlidna medlemmar. Det är dock inga dödsrunor i traditionell bemärkelse. Caroline Richmond, vetenskapsjournalist med vass penna, porträtterar mera bemärkta doktorer på ett sätt som avviker från det traditionella vördsamt utformade eftermälet. Den professionella briljansen ställs inte sällan mot vederbörandes påtagligt mänskliga svagheter, läs gärna om Dame Sheila Sherlock, hepatologins grand old lady (BMJ 2002;324: 174).

Caroline Richmond tecknar nidsbilder av framstående men kontroversiella personer, menar dock en del kritiker. Hennes debattspalt i BMJ på temat icke-sjukdomar, det vill säga åkommor som egentligen är kulturella värderingar i medicinsk förklädnad, är inte heller väl sedd av alla.

Bland förslagen på kulturåkommor återfanns inte bara oklart definierade smärt- och trötthetssyndrom utan en rad mer etablerade diagnoser från blodfetttrubbingar till kinesrestaurangsyndromet.

Skall BMJ publicera vetenskap eller fördomsfulla tyckanden av okunniga kolleger? undrade nyligen en upprörd allmänpraktiker. Richard Smith, BMJs chefredaktör, står dock bakom Caroline Richmond i alla väder. Nu senast är det extra intressant. I helgbilagan av The Times från den 10 maj återfinns nämligen hennes egen uppfattning om icke-sjukdomar. Forsiktigt nog har hon låtit sig intervjuas i stället för att skriva själv. Hon menar att allergier är vår tids sociala fobi och att den ökande prevalensen av allergiska symtom beror delvis på alla upplysning- och varningskampanjer. Det är många som vill stödja evenemang som den brittiska nationella allergiveckan och de prognoser som visar hur antalet drabbade kommer att öka. Sponsorererna har produkter som kan bota eller lindra både klara och oklara allergier.

Artikeln tycks dock ännu inte ha väckt någon större uppmärksamhet i Sverige, vilket en påpasslig läsare (och kritiker av CR!) har uppmärksammat mig på.

Josef Milerad

Josef Milerad
medicinsk chefredaktör
josef.milerad@lakartidningen.se

Tema screening

Alkoholscreening på kirurgakut fann unga kvinnor i riskzon

I en randomiserad studie av alkoholscreening vid en kirurgisk akutmottagning fann man att metoden var särskilt effektiv för att identifiera riskabel alkoholkonsumtion bland unga kvinnor. Äldre män däremot tycks bli väl identifierade med gängse rutiner.

Klinik och vetenskap sidan **1882**

Screening för bukaortaaneurysm – kontroversiellt förslag

Screening för bukaortaaneurysm räddar liv till en rimlig kostnad vid fullt utbyggt program, enligt en artikel av fyra kärkirurger som vill att sådan verksamhet startar i någon del av Sverige och att man utvärderar effekten av screening under svenska förhållanden.

I en medicinsk kommentar menar man att förslaget rymmer såväl etiska problem som potentiellt negativa effekter av screeningen.

Klinik och vetenskap sidan **1886**

Dags att diskutera principer för screening

Debatten om screening har mest kretsat kring vissa sjukdomstillstånd, och de allmänna principerna har inte alls väckt samma intresse. För att uppfylla alla kriterier för en screeningverksamhet krävs stora insatser. De största problemen är knappa resurser, bristande insikt i etiska frågor och revirtänkande bland specialisterna.

Medicin och samhälle sidan **1908**

FOTO: PRESSENS BILD

Erfarenheterna från debatten om mammografiscreening visar vikten av att förutse problem i tid.

Debatt

Vilseledande tala om utmattningsdepression

Vår uppfattning är att det inte finns grund för att tala om en epidemi av sjuk-skrivning på grund av arbetsplatsbetingad stress, ej heller om galopperande sjuk-skrivningstal. Diagnoser såsom utmattningstillstånd och utmattningsdepression är också vilseledande innan noga prövade kriterier för diagnoserna är formulerade, skriver CG Gottfries, Björn Regland, Olof Zachrisson och Jan Wålinger i en debattartikel i veckans nummer av Läkartidningen.

Debatt sidan **1912**